

Til: Grunnenhetene ved Jur.fak., PMR, PFF

Det juridiske fakultet
Postboks 6706 St. Olavs plass
0130 OSLO

Saksbehandler: Eivind Roll

Telefon: 22 85 50 50
Telefaks: 22 85 98 40
E-post: postmottak@jus.uio.no
Web-adr.: www.jus.uio.no

Dato: 09.02.2010

Saksnummer: 2010/ 3643

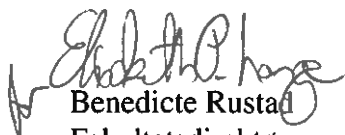
Strategi 2010 – 2020 for Det juridiske fakultet – invitasjon til innspill innen 18. mars 2010

Vi viser til samtaler om forberedelse av fakultetets strategi for 2010 – 2020 i instituttleder møtet.

Grunnenhetene, PMR og PFF inviteres med dette til å sende inn et skriftlig innspill på ca en side eller maksimalt to. Frist for innspill er 18. mars 2010, jf vedlagte fremdriftsplan. Vi ber om tilbakemelding dersom dere i stedet for å levere et skriftlig innspill, foretrekker å komme med innspill under styreseminaret 29. april.

Vedlagte styresak beskriver utgangspunktet for innspillene. I tillegg vil det være naturlig å ta utgangspunkt i resultatene fra faglige prioriteringer, NFR's evaluering av rettsvitenskapelig forskning og i innstillingen om jusstudiet i endring.

Med hilsen

Benedicte Rustad
Fakultetsdirektør

Eivind Roll
seniorrådgiver

vedlegg:

Orienteringssak til fakultetsstyret 16.02.10 "Høringsuttalelse til strategi 2010 – 2020 for UiO – Fakultets tidsplan og opplegg for eget strategiarbeid" med vedlegg

Det juridiske fakultet

DET JURIDISKE FAKULTET
Institutt for privatrett
Postboks 6706 St Olavs plass
0130 Oslo
Besøksadresse
Karl Johans gate 47
0162 OSLO

Telefon: 22 85 96 40
Telefaks: 22 85 96 20

Deres ref: 2010/3643
Vår ref:

Dato: 12. mars 2010

Strategi 2010-2020 for Det juridiske fakultet – Innspill fra Institutt for privatrett

Vi viser til brev fra Fakultetet datert 9. februar 2010 med invitasjon til grunnenhetene om å komme med innspill til fakultetes strategi for 2010 – 2020.

Institutt for privatrett vedtok sin strategi i oktober 2009, etter en omfattende intern prosess som tok utgangspunkt i fakultetets strategi vedtatt 4. april 2005, samt det faglige strategidokument ferdigstilt av fakultetet innenfor rammen av fase 3 av UiOs strategiarbeid, jfr. fakultetsnotatet av 15. september 2008.

Spesielt på to områder av instituttets strategi er samspillet med fakultetet avgjørende.

Derfor spiller instituttet disse inn til fakultetets arbeid med strategi.

1. Samspill med undervisning

Forskningsbasert undervisning er en målsetning for fakultetet. Instituttet mener at dette bør innebære både at det forskes på de områder der undervisningen er obligatorisk, og at det undervises på de områder der forskningen pågår – så lenge forskningen pågår på prioriterte områder.

Basert på de kriterier oppstilt av fakultetet for faglige prioriteringer, prioriterer instituttstrategien forskning som møter kriteriene om *tverrfaglighet*, *aktualitet* eller *internasjonalisering*, i tillegg til opprettholdelsen av ”basisfagene.”

Sparetiltakene de siste årene har ført til nedleggelse av undervisning i valgfag som er basert på aktiv forskning ved instituttet.

Instituttet spiller inn at studietilbudet bør oppdateres i takt med endringene i samfunnet og i rettsvitenskapen, slik at undervisning tilbys på de prioriterte fag som det forskes aktivt på.

2. Ekstern finansiering: Krav om forsvarlig prising

Innenfor instituttets fag kan det være nærliggende å søke ekstern finansiering hos brukerne av forskningskompetanse, for eksempel advokatfirmaer eller bedrifter.

Hvis det private næringslivet er ønskelig som kilde for ekstern finansiering, må det tas i betraktning at finansieringskildene er virksomheter som drives på kommersiell basis. Fakultetets forventinger om finansiering må derfor være forsvarlig og prisingen må stå i forhold til prestasjonen.

Advokatfirmaer og andre kommersielle bedrifter kan være en nærliggende finansieringskilde for studentvit.ass.-stillinger. Instituttet har gode erfaringer i så henseende. Det har tradisjonelt vært relativt lett å få finansiering i form av stipender som dekker studentenes lønn og indirekte kostnader ("overhead"). I henhold til ny beregningsmåte for eksternfinansiering ved UiO har man imidlertid måttet mangedoble satsene for indirekte kostnader til slike prosjekter. Dette har ført til at de indirekte kostnadene som advokatfirmaer og bedrifter må dekke, overstiger stipendandelen. Kostnadene står heller ikke nødvendigvis i forhold til de reelle kostnadene, ettersom studentene ofte deler kontor. Næringslivet har reagert negativt på den nye finansieringsstrukturen, og som konsekvens er det langt vanskeligere å få ekstern finansiering for vit.ass.-stillinger. Instituttet legger til grunn at det tilsvarende vil gjøre seg gjeldende i forsterket grad i den utstrekning det er tale om å søke ekstern finansiering fra næringslivet til større forskningsprosjekter som phd-avhandlinger og post.doc-prosjekter.

For å kunne nå det strategiske målene knyttet til bruk av eksternfinansiering, bør det tas hensyn til hvilke finansieringskilder som er tilgjengelige i de forskjellige miljøene og hvilke rammevilkår som er akseptable for slike kilder.

Med hilsen

Ole-Andreas Rognstad
Instituttleder

Eva Modvar
kontorsjef

NORDISK INSTITUTT FOR SJØRETT

SCANDINAVIAN INSTITUTE OF MARITIME LAW

UNIVERSITETET I OSLO

Hans Petter Graver

Instituttleder (Director):
Professor dr. jur. Trine-Lise Wilhelmsen
Avdeling for sjørett (Dept. of Maritime Law)
Leder (Head): Professor dr. jur. Trine-Lise Wilhelmsen
Avdeling for petroleums- og energirett (Dept. of
Petroleum and Energy Law)
Leder (Head): Professor dr. jur. Ulf Hammer

Postadresse (Mail address):
Postboks 6706 St. Olavs plass
N-0130 Oslo, Norway

Besøksadresse (Street address):
Karl Johansgt. 47 (Domus Media), Oslo, Norway

Tel: (+47) 228 55050
Fax: (+47) 228 59750
E-mail: sjorett-adm@jus.uio.no
Internet: www.jus.uio.no/nifs/

Oslo, 18 mars 2010

Strategi 2010-2020 for det juridiske fakultet - innspill

Vi viser til brev fra fakultetet 09.02.2010, hvor grunnenhetene inviteres til å komme med innspill til strategi for fakultetet for 2010-2020. NIFS slutter seg til høringsuttalelsen fakultetet har sendt til UiO, og også til innspillet fra fakultetet av oktober 2009. Vi har for øvrig følgende innspill:

Addressat og formål

Etter vårt syn bør en strategi har et klart formål og en definert addressat. Som påpekt av fakultetet mangler dette i UiOs utkast. Et mulig formål for en fakultetsstrategi kan være å angi hovedmål og undermål som alle fakultetets ansatte kan identifisere seg med og strekke seg etter. Det følger av dette at strategien bør være konkret. Videre blir addressaten med et slikt formål fakultetets ansatte. Dette bør fremgå av strateginotatet.

Forholdet til faglige prioriteringer

Fakultetet og instituttene har brukt mye tid på de faglige prioriteringene. Som fakultetet bemerker i høringsbrevet er dette gitt lite plass i strateginotatet for UiO. Vi mener dette er uheldig. Gjennom arbeidet med de faglige prioriteringer er det utkrystallisert forskningsstrategier for instituttene og fakultetet. Selv om disse selvsagt er gjenstand for kontinuerlig utvikling, må det være et viktig formål for et strateginotat å videreføre det arbeidet som er gjort mht dette. Deler av arbeidet med de faglige prioriteringene forutsetter et 10 års perspektiv, og er derfor også tidsmessig sammenfallende med strategibestillingen. Hvis man lager en strategi løst fra dette får man inntrykk at arbeid som gjøres ikke betyr noe, og dette gir særdeles dårlige signaler.

Hovedmål i strategien

Nifs viser her til høringsvaret s. 1 om pkt 2 om gode indikatorer for overordnet mål og hovedmålene, hvor fakultetet peker på at indikatorene bør utformes slik at resultatene blir sett i forhold til ressursinnsatsen. I tråd med dette er et mulig hovedmål at man får best mulig utnyttelse av tilgjengelige ressurser i forhold til de sentrale virksomhetsområdene forskning og utdanning. En

---

INSTITUTTETS STYRE (THE BOARD OF THE INSTITUTE):

Danmark: Professor dr. jur. Vibe Ulfbeck
Finland: Professor dr. jur. Hannu Honka
Island: Dosent Gudmundur Sigurdsson

Norge: Advokat Helge Stemshaug
Sverige: Professor dr. jur. Lars Gorton

RÅDET FOR AVDELING FOR PETROLEUMS- OG ENERGIRETT (THE COUNCIL, DEPT. OF PETROLEUM AND ENERGY LAW):

Visedm. direktør Nils J. Heilemann
Ekspedisjonsjef Ole Anders Lindseth
H.r. advokat Helge Jakob Kolrud
Advokat Odd Sollesnes
Konserndir. Alexandra Bech Gjerv

Adm. direktør Ola Wattne
Direktør Jacob S. Middelthon
Advokat Søren Hornbæk Svendsen
Ekspedisjonsjef Per Håkon Høisveen,

viktig forutsetning for dette er å skape et godt lærings og arbeidsmiljø. En slik målsetning fanger inn prioriteringsområdene som er angitt i årsplanen for 2010, som er "Forskning", "Utdanning", "Rammebetingelser" (best mulig utnyttelse) og "Lærings- og arbeidsmiljø". Med dette utgangspunktet vil konkretisering i form av undermål knyttes til de nevnte satsningsområdene.

Forskning

Fakultetets årsplan nevner videreutvikling av flere forskningsmiljøer til et høyt internasjonalt nivå, oppfølging av NFR evalueringen og forbedring av forskerutdanningen som kulepunkter. Nifs er enig i at dette også er viktige strategiske målsetninger på sikt. I forhold til internasjonaliseringsaspektet har vi to kommentarer:

1) I tillegg til å skape nye internasjonale miljøer er det viktig å anerkjenne og vedlikeholde de miljøene som allerede holder høyt internasjonalt nivå. Både NFR evalueringen og NMR evalueringen peker på at forskningen på NIFS – særlig sjørettsforskningen og deler av den generelle formuerettslige forskningen – holder høyt internasjonalt nivå. Dette gjelder også andre miljøer på fakultetet. Det krever arbeid og finansiering å vedlikeholde slike miljøer. Man må derfor passe på at ønsket om flere miljøer ikke bidrar til å strupe miljøer som allerede finnes.

2) Fokuset på internasjonaliseringen må ikke gå på bekostning av forskningen innenfor den nasjonale retten. Det er krevende å løfte forskning til et internasjonalt nivå. Vi må passe på at vi ikke bruker så mange ressurser på dette at vår egen nasjonale forskning blir skadelidende. En strategi bør derfor balansere det internasjonale mot det nasjonale.

Det andre punktet om oppfølging av NFR evalueringen bør etter vårt syn sees i sammenheng med prosessen med faglige prioriteringer, og særlig det generelle punktet om vedlikehold av etablerte miljøer og fagområder som del av ansvaret for den nasjonale retten.

Utdanning

Fakultetet nevner videreutvikling av rettsstudiet for å bedre studiekvaliteten. På dette punktet regner vi det som naturlig at strategien legger opp til å gjennomføre prosessen knyttet til Stenvikutvalgets innstilling. Uavhengig av dette kan man imidlertid tilstrebe et økt internasjonalt innslag i studiet.

Rammebetingelser

Kulepunktene her er bedre økonomistyring og styrke budsjettsituasjonen. Dette er åpenbart viktige strategiske mål. Et element som kunne vært nevnt er å arbeide for mer realistiske overheadsatser knyttet til eksternt finansierte prosjekter.

Lærings og arbeidsmiljø

Her er nevnt hensiktsmessig arealer på kort og lang sikt. Fra vårt ståsted er dette en helt fundamental forutsetning for gode forskningsmiljøer og effektiv administrasjon av forskning og undervisning. Dagens oppsplittede kontorsituasjon medfører at forskningsmiljøene lider, og skaper et arbeidsmiljøproblem for både vitenskapelig og administrativt ansatte.

Med vennlig hilsen

Trine-Lise Wilhelmsen
Instituttleder

SMR er i siste fase av arbeidet med å utvikle en samlet faglig strategi. Ut fra arbeidet så langt er det klart at følgende momenter vil stå helt sentralt når det gjelder videreutviklingen av senteret de nærmeste årene.

Forskning.

- I den aktuelle perioden er SMRs primære mål å bygge ut staben av fast vitenskapelig ansatte med forankring i sentrale juridiske fag slik at senteret kan fylle rollen som fakultetets sentrale forskningsmiljø innen menneskerettigheter uten å miste av syne sin bredere rolle ved UiO.
- SMR skal ut fra sine vedtekter bygge og vedlikeholde flerfaglig forskningskompetanse på de sentrale områdene innen det internasjonale menneskerettighetssystemet. Fem områder peker seg ut som en kompetansemessig "grunnmur" for SMRs forskning, relativt uavhengig av fagdisiplin og skiftende tematiske forskningsinteresser:
  - Teorier om menneskerettigheter
  - De internasjonale menneskerettighetskonvensjonene
  - De internasjonale menneskerettighetsorganene
  - Nasjonal implementering av menneskerettighetene
  - Forholdet mellom menneskerettigheter og internasjonal humanitær rett

Med utgangspunkt i de ansattes faglige kompetanse og interesseområder etableres det tematiske forskergrupper som både skal bidra til å styrke senterets grunnkompetanse, spisse sentrale problemstillinger og forholde seg til mer aktuelle sentrale forskningsagendaer nasjonalt og internasjonalt. Dette er i tråd med anbefalingene i NFR-evalueringen. Et eksempel kan være temaet Constitutionalism and Human Rights. Dette er både et sentralt felt innen kompetanseområdet nasjonal implementering av menneskerettigheter, det er aktuelt nasjonalt i forbindelse med arbeidet i Stortingets Menneskerettighetsutvalg (der SMR er representert) og i forhold til den internasjonale forskningsagendaen. Med SMR-medarbeidernes brede internasjonale nettverk og landkompetanse ligger forholdene særlig godt til rette for *komparative* studier innenfor dette og andre tematiske områder (jfr prosjektet Should States Ratify Human Rights Conventions ved Senter for grunnforskning).

Det er et mål å bygge tematiske forskergrupper som også inkluderer annen faglig aktivitet som skjer innen rammen av våre internasjonale programmer for å få størst mulig synergi ut av vår samlede virksomhet.

Utdanning.

- SMR vil konsolidere sitt toårige internasjonale masterprogram (Master of Philosophy in the Theory and Practice of Human Rights) som i dag har en kvote på 40 studenter. Med økt juridisk grunnbemanning bør det vurderes om det på sikt kan utvikles et dobbeltløp i studiet:

En MPhil (som i dag) og en LL.M. En LL.M vil kunne styrke den internasjonale juridiske forskerrekutteringen til senteret og fakultetet.

- SMR vil bidra aktivt til gjennomføringen av ny studieordning der menneskerettigheter som et internasjonalt studiefelt kommer sterkere inn på alle nivåer.

Rammebetingelser

- SMRs største strategiske utfordring ligger i en ekstremt svak grunnfinansiering av fast vitenskapelig ansatte. Dette støttes av kapitlet om SMR i NFR's evaluering. Av senterets for tiden 63 ansatte er bare en halv vitenskapelig stilling dekket over UiO-tildelingen. Denne situasjonen kan verken SMR eller fakultetet løse alene. Ledelsen ved SMR vil fortsatt arbeide nært med fakultetsledelsen og den sentrale universitetsledelsen for å rette opp dette forholdet.
- SMR er en svært kompleks organisasjon med et bredt virksomhetsfelt og ulike roller som til dels ikke er typiske for en universitetsenhet. Dette har skapt spenninger internt og uklarhet i forhold til omgivelsene, og svekker arbeidet for å bedre senterets rammebetingelser . Det pågår for tiden flere prosesser for å tydeliggjøre ansvarsforhold, fullmakter og beslutningslinjer internt og rolleforståelse i forhold til overordnede nivåer ved universitetet og i forhold til eksterne "stakeholders" nasjonalt og internasjonalt. Blant annet gjennomføres det en offentlig gjennomgang av vår status som Nasjonal institusjon for menneskerettigheter.

Lærings- og arbeidsmiljø

- SMRs nåværende lokaler er tidsmessige og gir grunnlag for et godt arbeidsmiljø. Samtidig er det en svakhet at senteret befinner seg i betydelig avstand fra resten av fakultetet, både for forelesere og andre. Gitt at internasjonale menneskerettigheter blir et stadig viktigere innslag i etablerte juridiske fag hindrer den nåværende plasseringen av senteret en effektiv organisering av samarbeid om forskning og undervisning på tvers av fakultetets grunnenheter der SMR naturlig kunne inngå. SMR ser derfor med forventninger frem til de muligheter som i det siste er blitt aktuelle når det gjelder samlokalisering av SMR med resten av fakultetet innen få år.

Innspill til Fakultetets strategi 2010 – 2020

Det juridiske fakultet skal ivareta sitt nasjonale ansvar for juridisk kunnskap og forskning og styrke sin internasjonale posisjon som et ledende forskningsfakultet gjennom et nært samspill mellom forskning, innovasjon, utdanning og formidling.

”Et universitet har som grunnleggende samfunnsoppgave å frembringe og dele kunnskap ut fra anerkjente akademiske kriterier om kvalitet. Arbeidet springer ut av et verdigrunnlag: Akademisk frihet, kollegialitet og søken etter kvalitet / Samfunnsansvar, solidaritet og miljø / Faglighet og tverrfaglighet som bygger på bredde og spiss / UiO som lærested / Mennesket i sentrum.” (fra UiOs strategi)

Prosess faglige prioriteringer (2007-2009) inneholder fakultetets faglige prioriteringer for forskning og undervisning. De fire sentrale tematiske områdene er : - rettens globalisering, - individenes rettsstilling, - rett, stat og marked, og – rett og miljø. Fiere gjennomgående perspektiver på retten er: - rettsstatstanken, - retten og tiden, - rettstenkningen, og – rett, samfunn og moral.

Forskning

- 1) - Vi skal øke kvaliteten og relevansen av rettsvitenskapelig forskning.

Rettsvitenskapelig forskning står overfor store og viktige utfordringer. Samfunnets og rettens internasjonalisering og europeisering innebærer at det er en stadig tettere interaksjon mellom nasjonal, regional og internasjonal rett. Det omfatter utviklingen av lovgivning og traktater, kontraktsrett, selskaper, rettspraksis, domstoler og nye internasjonale organisasjoner. Også nasjonal rett preges av at samfunnet står overfor mange nye utfordringer herunder en økende internasjonal interaksjon og påvirkning av mange områder av samfunnet. Å få kunnskaper og forståelse om disse endringsprosessene er i dag en betydelig utfordring.

Samfunnet preges også av en betydelig rettsliggjøring både gjennom lovgivning og bruk av kontrakter. Det innebærer også en økende variasjon av de oppgaver jurister står overfor. På mange områder skal retten regulere nye forhold i samfunnet som bruk av nye teknologier, nye kommunikasjonsmedier, klimaendringer, økt migrasjon mv. Rettsvitenskapelig forskning blir også relativt viktigere som en del av den samlede samfunnsvitenskapelige og humanistiske forskning. Fakultetet skal arbeide for en bedre forskningspolitisk synliggjøring av dette i ulike fora.

Fakultetet har en betydelig faglig bredde innenfor det rettsvitenskapelige. For å møte de utfordringene vi står overfor, er det behov for forskning både innenfor de enkelte disipliner og på tvers av disse, også ved bruk av de ulike perspektivfagene. Juridisk forskning skal kjennetegnes ved kvalitet, autonomi og grundighet, kritisk refleksjon og maktkritikk og ved deltakelse i samfunnet. Det må fortløpende diskuteres hva som er god kvalitet på rettsvitenskapelig forskning.

Tverrvitenskapelig juridisk forskning med innslag av retts sosiologi, rettsfilosofi- og teori, rettsøkonomi og rettshistorie vil være en nødvendig del av en respons på de utfordringer rettsvitenskapelig forskning står overfor.

Det må arbeides for en bedre bruk av fakultetets forskning i fakultetets undervisning. Det skal arbeides med bedre og økt formidling av rettsvitenskapelig forskning på en bred front.

- 2) – Fakultetet skal videreutvikle flere forskningsmiljøer til et høyt internasjonalt nivå og legge forholdene bedre til rette for den enkelte forsker.

Det må skapes bedre og organiserte forskningsmiljø på flere områder. Flere miljøer skal videreutvikles til et høyt internasjonalt nivå. Det skal arbeides for en økt deltakelse i europeiske og internasjonale prosjekter. Forholdene må samtidig legges til rette slik at den enkelte forsker kan bruke sine muligheter så godt som mulig.

Det skal arbeides for en bedre integrering av de yngre forskerne i forskergruppene og i andre forskningsmiljø. Det skal arbeides for mer samarbeide på tvers av faggrenser innad på fakultetet og utad.

Forskningsgruppene som ble opprettet i 2005-2007 skal evalueres. Nfr's evaluering av norsk rettsvitenskap skal følges opp. På grunnlag av det vil den videre organisering av forskergrupper bli vurdert.

- 3) - Fakultetet skal arbeide for økt nordisk og internasjonalt faglig samarbeid.

Det skal arbeides for en økt organisering av deltakelsen i det nordiske og internasjonale forskningssamarbeidet. Forskerne og forskergruppene oppfordres til å delta aktivt i internasjonale forskernettverk. Det skal skje gjennom økt utveksling av både yngre og mer erfarne forskere, inngåelse av flere samarbeidsavtaler med utenlandske universitet, økt deltakelse i internasjonale konferanser og seminarer og gjennom økt internasjonal publisering. Det skal arbeides for økt publisering i anerkjente internasjonale tidsskrifter.

- 4) - Den eksterne finansiering til rettsvitenskapelig forskning må økes.

Fakultetet skal arbeide aktivt for økt finansiering til rettsvitenskapelig forskning fra Nfr, ERC, EUs rammeprogrammer, departementene og fra andre kilder.

- 5) - Forskerutdannelsen skal prioriteres.

Antallet stipendiater bør ligge omtrent på det nivå vi har i dag. Det bør arbeides for flere post.doc-stillinger. Det skal arbeides for en bedre integrering av stipendiatene i forskergruppene og fagmiljøene. Phd-programmet skal videreutvikles med henblikk på bedre veiledning, midtveis-evalueringer og seminarer. Det skal arbeides for et økt nordisk samarbeid om phd-seminarer.

Alle stipendiater skal så langt praktisk mulig ha et kortere eller lengre studieopphold i utlandet.